

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін

ПРОГРАМА
практичної підготовки курсантів II курсу
навчання Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького

Спеціальність: 053«Психологія»

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін

ПОГОДЖЕНО:

Начальник управління соціально-гуманітарного забезпечення, Адміністрація Державної прикордонної служби України

полковник

16 12 20 20 року
Олег ПРИМАЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

генерал-майор

17 12 20 20 року
Олександр ЛУЦЬКИЙ

Заступник директора департаменту – начальник управління організації прикордонної служби Адміністрації Державної прикордонної служби України

полковник

16 12 20 20 року
Сергій ВОРОНИЙ

ПРОГРАМА
практичної підготовки курсантів II курсу навчання Національної академії
Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Спеціальність: 053 «Психологія»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (МЕТА І ЗАВДАННЯ), ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ І ЇЇ ЗМІСТ

Програму ознайомчої практики для курсантів II курсу навчання факультету: забезпечення оперативно-службової діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького – здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю: 053 «Психологія» розроблено відповідно до Інструкції з організації та проведення практичної підготовки курсантів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького (затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02.03.2018 № 167, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20.03.2018 за № 344/31796), Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»; Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (наказ міністра освіти України від 2.06.93 р., №161); Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) (постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.98 р., № 65).

Мета практичної підготовки – поглиблення і закріплення теоретичних знань на практиці, набуття та вдосконалення професійних навичок і вмінь набутих під час вивчення матеріалу на другому курсі навчання, для подальшого виконання обов'язків за посадою інспектор прикордонної служби відділення інспекторів прикордонної служби (далі – *вінс*) відділу прикордонної служби типу «Б».

Мета психодіагностичного блоку практичної підготовки – оволодіння майбутніми офіцерами-психологами уміннями застосовувати на практиці психодіагностичні методики, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психологічної науки.

Завданнями практичної підготовки є:

систематизація, поглиблення та закріплення отриманих знань і навичок з організації та несення служби прикордонних нарядів;

розвиток умінь самостійно й об'єктивно оцінювати ситуації, що виникають, приймати обґрунтовані рішення в межах повноважень прикордонних нарядів;

збирання фактичного матеріалу, необхідного для захисту практична підготовка.

Основні завдання психодіагностичного блоку:

ознайомити курсантів з особливостями організації та проведення психодіагностичного обстеження, методами статистичної обробки даних;

розкрити специфіку психодіагностики когнітивної сфери особистості;

сформувати практичні навички застосування психодіагностичного інструментарію у роботі з персоналом;

сприяти особистісному та професійному становленню курсантів як фахівців у сфері теоретичної та практичної психології.

Організація практичної підготовки

Не пізніше, ніж за два місяці до початку практичної підготовки Національна академія надсилає до управління професійної підготовки Департаменту персоналу Адміністрації Державної прикордонної служби (далі – Адміністрація Держприкордонслужби) пропозиції щодо кількості курсантів і переліку посад практичної підготовки на яких планується провести, а також строки її проведення.

Організація практичної підготовки покладається на ректора Національної академії, який на підставі розпорядження Адміністрації Держприкордонслужби, але

не пізніше ніж за місяць до початку проходження практичної підготовки видає наказ про організацію практичної підготовки курсантів, яким визначає організаційні заходи, необхідні для забезпечення належного проходження практичної підготовки, посади, на яких проходитимуть практичну підготовку курсанти, призначає керівників практичної підготовки від академії (за необхідності), ставить завдання щодо відрядження керівників та курсантів до місць практичної підготовки, визначає організацію здійснення контролю, строк проведення захисту результатів практичної підготовки та склад комісії із захисту результатів практичної підготовки курсантів.

Профільною кафедрою з питань організації практичної підготовки курсантів II курсу навчання за спеціальністю 053 «Психологія» є кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Враховуючи вимоги наказу ректора академії, начальники факультетів та їх заступники з навчально-методичної роботи спільно з начальником кафедри прикордонної служби відпрацьовують план підготовки до проведення практичної підготовки, який затверджується заступником ректора (проректором) Національної академії з навчальної та наукової роботи.

У плані відображаються заходи підготовчого періоду, ходу практичної підготовки та організації підведення підсумків практичної підготовки.

До початку практичної підготовки керівник від Національної академії (в разі його призначення) вивчає нормативно-правові акти з питань організації та проведення практичної підготовки курсантів, програму практичної підготовки, навчально-методичні матеріали.

У рамках підготовчого періоду курсанти вивчають програму практичної підготовки, начальниками факультетів: безпеки державного кордону, правоохоронної діяльності, забезпечення оперативно-службової діяльності готуються та подаються відповідні заявки та довідки з матеріального забезпечення практичної підготовки.

У визначений планом термін начальники факультетів і начальник профільної кафедри проводять інструкторсько-методичні заняття з особовим складом, здійснюють організаційні заходи щодо інструктажу з дотримання заходів безпеки, постановки завдань, підготовки необхідних документів та інше.

До початку практичної підготовки курсантами вивчаються обов'язки та складаються проекти індивідуальних планів проходження практичної підготовки (додаток 1), які в подальшому затверджуються керівником органу охорони державного кордону (далі ООДК) та погоджуються керівниками практичної підготовки від підрозділу та Національної академії.

Практична підготовка курсантів проводиться на базі підрозділів охорони державного кордону, які визначаються після завчасного погодження з управлінням професійної підготовки Департаменту персоналу Адміністрації Державної прикордонної служби України, протягом двох тижнів.

II. ОBOB'ЯЗКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, А ТАКОЖ ОBOB'ЯЗКИ КУРСАНТІВ

Ректор Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького організує та контролює:

своєчасне розроблення факультетами, кафедрами програм практичної підготовки;

розподіл курсантів для проходження практичної підготовки;

проведення організаційно-методичних інструктажів курсантів з питань проходження практичної підготовки;

забезпечення курсантів програмами проходження практичної підготовки;

узагальнення витягів з наказів органів охорони державного кордону щодо організації в них практичної підготовки курсантів;

проведення захисту результатів практичної підготовки;

узагальнення результатів практичної підготовки.

Начальники органів охорони державного кордону, в яких проводиться практична підготовка курсантів:

у тижневий строк до початку практичної підготовки видають наказ про організацію і проведення практичної підготовки курсантів Національної академії, в якому визначають строки проведення практичної підготовки, посади, практичну підготовку на яких організовано, керівників практичної підготовки від органу охорони державного кордону, завдання щодо матеріально-технічного забезпечення організації практичної підготовки та повернення курсантів до Національної академії;

надсилають до Національної академії витяг з наказу про організацію і проведення практичної підготовки курсантів Національної академії впродовж трьох днів після початку практичної підготовки;

перед початком практичної підготовки ознайомлюються з індивідуальними планами проходження практичної підготовки та затверджують їх;

проводять інструктажі курсантів з питань охорони праці, особистої безпеки та внутрішнього розпорядку;

створюють курсантам належні умови проходження практичної підготовки та побуту;

здійснюють постійний контроль за проходженням практичної підготовки;

у разі систематичного невиконання курсантами індивідуальних планів проходження практичної підготовки, недбалого ставлення до виконання обов'язків за відповідною посадою або грубого порушення дисципліни припиняють проходження курсантами практичної підготовки та організують відправлення їх до Національної академії з відповідним письмовим повідомленням і копією висновку службового розслідування для прийняття відповідного рішення щодо їх подальшого навчання;

після завершення практичної підготовки здійснюють узагальнення інформації щодо результатів проходження практичної підготовки, підписують відгук за результатами практичної підготовки курсанта Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького (згідно типової форми) та скріплюють його гербовою печаткою органу охорони державного кордону.

Керівник практичної підготовки від підрозділу охорони державного кордону:

надає курсанту допомогу в підготовці індивідуального плану проходження практичної підготовки та контролює подальше його виконання;

ознайомлює курсанта з обстановкою та особливостями оперативно-службової діяльності, посадовою інструкцією та іншими документами, які регламентують діяльність підрозділу охорони державного кордону;

ознайомлює курсанта з розпорядком дня, розташуванням будівель та приміщень підрозділу охорони державного кордону тощо;

здійснює практичне навчання курсанта відповідно до програми практичної підготовки;

відповідає за повноту та якість виконання індивідуального плану проходження практичної підготовки курсанта;

забезпечує дотримання заходів безпеки;

надає курсанту допомогу в збиранні необхідної інформації, яку надалі він може використати в межах захисту практичної підготовки;

аналізує рівень підготовки, морально-ділові якості курсанта;

після завершення практичної підготовки готує відгук за результатами практичної підготовки курсанта Національної академії, в якому зазначаються:

рівень знання зброї і техніки, навички роботи з ними (експлуатації, організації обліку та зберігання);

ставлення до виконання службових обов'язків, дисциплінованість, рівень фізичної підготовки, найбільш типові риси характеру;

висновки про практичну роботу та рівень професійної підготовки курсанта;

стан (обсяг) виконання курсантом індивідуального плану проходження практичної підготовки;

загальна оцінка практичної підготовки.

Керівниками практичної підготовки від підрозділу охорони державного кордону призначаються офіцери, які є безпосередніми начальниками посадових осіб, на посадах яких організовано практичну підготовку.

Керівник практичної підготовки від Національної академії:

здійснює постійний контроль за умовами проходження практичної підготовки для забезпечення якісного виконання курсантами програми практичної підготовки, станом дисципліни та правопорядку;

надає начальнику органу охорони державного кордону пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених в організації практичної підготовки;

доповідає щотижня начальнику факультету про хід практичної підготовки;

надає курсантам необхідну методичну допомогу;

узагальнює пропозиції начальника органу охорони державного кордону щодо формування у курсантів практичних навичок та умінь у зв'язку зі змінами, які відбуваються на державному кордоні, а також позитивні приклади ефективної організації оперативно-службової діяльності та матеріали з аналізом типових нестандартних і помилкових рішень у діяльності посадових осіб для врахування їх в освітньому процесі;

здійснює професійну орієнтацію в органі охорони державного кордону з метою відбору кандидатів для вступу до Національної академії;

подає начальнику факультету звіт про проведення практичної підготовки курсантів Національної академії (згідно типової форми) із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення умов її організації.

Повсякденна діяльність керівника практичної підготовки від Національної академії відображається в особистому плані роботи керівника практичної підготовки від Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького (додаток 2).

Курсант:

до початку практичної підготовки вивчає зміст та вимоги керівних документів, які безпосередньо стосуються практичної підготовки та виконання обов'язків за посадою, на якій буде проходити практичну підготовку;

своєчасно прибуває до місця практичної підготовки у встановленій формі одягу і має при собі службове посвідчення, довідку про допуск до державної таємниці (якщо це передбачено номенклатурою посад), посвідчення про відрядження;

ознайомлюється з посадовою інструкцією та в межах своєї компетенції – зі службовою документацією;

бере участь у нарадах, заняттях з особовим складом;

сумлінно і своєчасно виконує завдання, які передбачені програмою практичної підготовки;

складає індивідуальний план проходження практичної підготовки та веде щоденник проходження практичної підготовки;

дотримується правил охорони праці, заходів безпеки, внутрішнього розпорядку роботи та службової дисципліни.

ІІІ. ПЕРЕЛІК УМІНЬ І НАВИЧОК, ЯКИХ ПОВИННІ НАБУТИ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідно до мети, завдань практичної підготовки та в межах своєї компетенції курсанти ІІ курсу навчання під час проходження практичної підготовки повинні:

знати:

- основні закони України, Постанови КМУ, накази ДПСУ що регламентують діяльність підрозділів охорони державного кордону, визначають режим державного кордону, прикордонний режим та режим в пункті пропуску на ділянці відділення інспекторів прикордонної служби;

- зміст понять, які використовуються в оперативно-службовій діяльності підрозділу охорони державного кордону;

- організаційну структуру підрозділу охорони державного кордону, порядок залучення до виконання завдань різних категорій персоналу, порядок вивчення ними ділянки відповідальності;

- засоби, які використовуються прикордонниками в охороні державного кордону;

- зміст складових побудови охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу охорони державного кордону;

- характер протиправної діяльності і тактику дій правопорушників, види правопорушень, припинення яких віднесено до компетенції підрозділу охорони державного кордону;

- види і обов'язки прикордонних нарядів, які призначаються до складу зміни прикордонних нарядів;

- організацію та здійснення перевірки державного кордону України;

- організацію та здійснення перевірки документів на право перетинання державного кордону;

- види контролів у пунктах пропуску та їх основні завдання;

- організацію та здійснення огляду транспортних засобів закордонного прямування;

- основні способи прикордонної служби і порядок застосування їх прикордонними нарядами на ділянці відповідальності підрозділу охорони кордону;

- права, обов'язки та підпорядкованість старшого прикордонного наряду, побудову службового порядку прикордонного наряду;

- основні форми і способи діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби і порядок їх застосування в закріплених секторах відповідальності;

- порядок дій старшого прикордонного наряду при виконанні завдань в прикордонних нарядах: під час визначення завдання підпорядкованим прикордонникам з охорони державного кордону, у разі зміни обстановки в районі несення служби, необхідності захисту життя і здоров'я прикордонників та громадян;

- порядок дій старшого прикордонного наряду (дільничного інспектора прикордонної служби, старшого прикордонних нарядів у пункті пропуску, старшого зміни прикордонних нарядів) при виявленні правопорушників, контрабандистів, незаконних мігрантів, предметів та матеріалів заборонених для ввозу або вивозу з України;

- порядок організації та здійснення безпосередньої підготовки прикордонних нарядів до несення служби;

- основні нормативно-правові акти, що регламентують порядок застосування, забезпечення, експлуатації технічних засобів, спеціальної техніки та комплексів (робочих місць) автоматизації прикордонного контролю;

- порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї під час виконання завдань з охорони державного кордону;

- правила безпечного несення прикордонної служби під час виконання завдань з охорони державного кордону.

- умовні знаки і скорочення, які використовуються в оперативно-службових документах підрозділу охорони державного кордону;

- організацію охорони військового містечка та правила пропускового режиму до підрозділу охорони державного кордону, склад, призначення та завдання прикордонних нарядів, які призначені для охорони підрозділу охорони державного кордону («Чатовий») та управління прикордонною службою («Старший зміни прикордонних нарядів», «Черговий підрозділу охорони кордону»);

- функціональні обов'язки психолога установи (організації);

- особливості організації та проведення психологічних досліджень;

- основні методи психологічних досліджень;

- особливості вибору та застосування психодіагностичних методик у практичній діяльності психолога;

вміти:

- застосовувати способи служби прикордонних нарядів та зразково нести службу у всіх їх видах що призначаються на ділянці відділення інспекторів прикордонної служби та під час здійснення прикордонного контролю і пропуску через державний кордон осіб, вантажів та іншого майна;
- застосовувати способи діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби;
- організовувати службу прикордонних нарядів та здійснювати керівництво діями прикордонників під час виконання завдань в різних умовах обстановки;
- організовувати та проводити огляд транспортних засобів закордонного прямування;
- контролювати дотримання персоналом підрозділу вимог заходів безпеки під час несення служби та при застосуванні технічних засобів і спеціальної техніки;
- аналізувати та узагальнювати передовий досвід несення служби та застосування технічних засобів і спеціальної техніки в службі по охороні державного кордону;
- користуватися умовними знаками і скороченнями при складанні та використанні оперативно-службових документів підрозділу охорони державного кордону;
- виконувати завдання прикордонних нарядів «Старший зміни прикордонних нарядів» та «Черговий підрозділу охорони кордону»;
- здійснювати відбір діагностичних методик для виявлення пізнавальних і особистісних характеристик;
- проводити індивідуальне та групове психодіагностичне обстеження;
- використовувати методи статистичної обробки даних;
- інтерпретувати, робити висновки та прогнози щодо результатів діагностики;
- оформлювати звітну документацію;

ознайомитись з:

- основними завданнями, характеристикою ділянки відповідальності та формами оперативно-службової діяльності *вінс*;
- основними загрозами та ризиками на державному кордоні України та їх впливом на оперативно-службову діяльність підрозділу охорони державного кордону;
- призначенням та завданнями структурних підрозділів *вінс*, правами і обов'язками посадових осіб підрозділу охорони державного кордону;
- посадовою інструкцією інспектора прикордонної служби підрозділу охорони державного кордону;
- посадовою інструкцією дільничного інспектора прикордонної служби;
- державними органами, організаціями та органами самоврядування, які діють на ділянці *вінс*, змістом основних нормативно-правових актів, які регламентують їх залучення до охорони державного кордону;
- організацією підготовки персоналу *вінс*, роллю і місцем старшого прикордонного наряду у здійсненні підготовки складу наряду до служби;
- особливостями організації прикордонного контролю, загальними положеннями про режим у пунктах пропуску через державний кордон;

- порядком протидії незаконному переміщенню наркотичних речовин через державний кордон України;
- змістом роботи начальника підрозділу охорони державного кордону з організації та управління оперативно-службовою діяльністю підрозділу охорони державного кордону;
- змістом роботи посадових осіб з управління службою у підрозділі охорони кордону;
- змістом роботи посадових осіб з організації і керівництва діяльністю дільничних інспекторів прикордонної служби;
- видами і порядком перевірки служби прикордонних нарядів та діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби.
- вимогами до старшого прикордонного наряду та порядку його призначення;
- діями старшого прикордонного наряду по пошуку правопорушника у разі відсутності слідів або інших ознак правопорушення та побудовою службового порядку прикордонного наряду;
- оформленням оперативно-службових документів підрозділу охорони державного кордону та використанням при цьому умовних знаків та скорочень;
- основними відомчими нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність практичного психолога.

У результаті проходження практичної підготовки курсанти повинні набути уміння і навички (результати навчання), які забезпечують формування компетентностей відповідно до освітньо-професійних програм, а саме:

Шифр	Зміст
Загальні компетентності	
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації, бути критичним і самокритичним.
ЗК-6	Здатність планувати та управляти часом, приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати автономно, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК-9	Здатність працювати в команді, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
Фахові компетентності	
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
ФК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
ФК-5	Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
ФК-6	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
ФК-7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
ФК-9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
ФК-10	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
ФК-11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Шифр	Зміст
Професійні (військово-прикордонні компетентності)	
ВК-2	Розуміння системи та процесів забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, способів застосування сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювання їх ефективності.
ВК-3	Здатність організовувати охорону державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її відповідність прогнозованому стану протиправної діяльності та діям противника, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, діяти у складі прикордонних нарядів, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, планувати й організовувати превентивні заходи.
ВК-5	Здатність протидіяти фізичному та збройному опору озброєних правопорушників, переносити фізичні навантаження без зниження професійної працездатності під час виконання оперативно-службових завдань
ВК-6	Здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу в ході оперативно-службової діяльності та виконанні бойових завдань.
ВК-7	Організувати підготовку озброєння, спеціальної техніки і технічних засобів охорони кордону до застосування, експлуатацію і технічне обслуговування з використанням фізичних основ їх побудови, інженерних знань та дотриманням вимог єдиної системи конструкторської документації.
ВК-8	Застосовувати засоби зв'язку та програмно-технічні комплекси, що стоять на озброєнні Державної прикордонної служби України, в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону.
Програмні результати навчання	
ПРН-1	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПРН-5	Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
ПРН-6	Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження.
ПРН-7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
ПРН-8	Формулювати розгорнутий аналіз досліджень, презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.
ПРН-13	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПРН-16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПРН-17	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
ПРН-18	Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного та оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
ПРН-19	Враховувати специфіку етнічних, соціальних, демографічних й інших особливостей та особливих умов в професійній діяльності.
Програмні професійні результати навчання (військово-прикордонного спрямування)	
ВРН-1	Здатність виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, правозастосовної та правоохоронної діяльності в різних умовах обстановки, розробляти відповідну документацію, звіти, складати процесуальні документи.
ВРН-5	Застосовувати штатне озброєння підрозділу, виконувати прийоми зі зброєю та вогневі

Шифр	Зміст
	завдання зі стрілецької зброї в обсязі, визначеному Курсом стрільб в Державній прикордонній службі України
ВРН-6	Виконувати прийоми з особистої безпеки та фізичної підготовки, застосовувати спеціальні засоби в обсязі, визначеному законодавчими актами, Настановою з особистої безпеки в Державній прикордонній службі України, Настановою з фізичної підготовки в Державній прикордонній службі України.

ІV. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Тема індивідуального завдання
1.	Ознайомитись з особливостями ділянки відповідальності підрозділу охорони державного кордону.
2.	Ознайомитись з характеристикою протиправної діяльності на ділянці відповідальності підрозділу.
3.	Прийняти участь у безпосередній підготовці прикордонних нарядів до несення служби.
4.	Прийняти участь у несенні служби прикордонних нарядів.
5.	Прийняти участь у організації служби прикордонних нарядів.
6.	Ознайомитись з видами прикордонних нарядів які несуть службу на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
7.	Ознайомитись з способами несення служби які застосовуються прикордонними нарядами, що несуть службу на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
8.	Ознайомитись з екіпуванням прикордонних нарядів, які несуть службу на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
9.	Ознайомитись з засобами посилення прикордонних нарядів, які несуть службу на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
10.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Прикордонний патруль».
11.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Черговий підрозділу».
12.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Чатовий».
13.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Пост спостереження».
14.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Пост технічного спостереження».
15.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Розвідувальна-пошукова група».
16.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Група реагування».
17.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Адміністративно-оперативна група».
18.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Контрольний пост».
19.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Заслон».
20.	Підготувати відео сюжет (демонстрацію дій) щодо постановки наказу на охорону державного кордону України прикордонному наряду «Засідка».
21.	Підготувати графічні документи – письмовий наказ прикордонному наряду «Прикордонний патруль».
22.	Підготувати графічні документи – схема спостереження прикордонного наряду «Пост спостереження».

№ з/п	Тема індивідуального завдання
23.	Підготувати графічні документи – схема спостереження прикордонного наряду «Пост технічного спостереження».
24.	Підготувати графічні документи – карта (схема) ділянки несення служби прикордонного наряду «Розвідувальна-пошукова група».
25.	Підготувати схему затримання особи, що незаконно перетнула державний кордон України.
26.	Підготувати запис про результати перевірки державного кордону.
27.	Прийняти участь в діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби.
28.	Підготувати та доповісти основні характеристики сектора відповідальності дільничного інспектора прикордонної служби, кількість і тип постів збору інформації.
29.	Підготувати та доповісти основні завдання та напрямки діяльності дільничного інспектора прикордонної служби на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
30.	Підготувати та доповісти основні способи виконання завдань дільничними інспекторами прикордонної служби на ділянці підрозділу охорони державного кордону.
31.	Прийняти участь у проведенні роз'яснювально-профілактичної роботи з населенням прикордоння.
32.	Прийняти участь в розробці оперативно-службових документів відділення інспекторів прикордонної служби.
33.	Підготувати та доповісти з якими документами мав змогу ознайомитись, їх призначення, форма виконання, відповідно яких керівних документів розроблений.
34.	Підготувати та представити графічну схему сектора відповідальності дільничного інспектора прикордонної служби.
35.	Підготувати та представити схему оповіщення в секторі відповідальності дільничного інспектора прикордонної служби.
36.	Підготувати та представити формуляр поста збору інформації.
37.	Підготувати та представити список членів громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону.
38.	Прийняти участь у перевірці служби прикордонних нарядів.
39.	Прийняти участь у роботі старшого зміни прикордонних нарядів з керівництва службою зміни.
40.	Прийняти участь у роботі чергового підрозділу охорони кордону.
41.	<p>Проведення комплексного обстеження когнітивної сфери особистості :</p> <ul style="list-style-type: none"> - діагностика відчуття та сприймання; - діагностика мислення; - діагностика мовлення; - діагностика пам'яті; - діагностика уваги; - діагностика уяви.
42.	<p>Види роботи під час проходження психодіагностичного блоку навчальної прикордонної практики:</p> <p>Проведення психодіагностичного обстеження.</p> <p>Постановка проблеми психодіагностичного дослідження. Обґрунтовується актуальність і практична значущість дослідження.</p>
43.	Формулювання мети дослідження. Формулюється з вказівкою на бажані результати дослідження.
44.	Відбір психодіагностичних методик відповідно до мети дослідження. Відбір методик проводиться за критеріями валідності, надійності та інших психометричних показників.
45.	<p>Планування процедури психодіагностичного обстеження.</p> <p>При плануванні процедури обстеження повинні враховуватися чинники, що впливають на об'єктивність і достовірність отримуваних результатів:</p> <p>форма обстеження (групове або індивідуальне), величина групи, умови обстеження (приміщення, освітленість, розсадження групи і так далі);</p> <p>підготовка бланків відповідей і ін. матеріалів;</p>

№ з/п	Тема індивідуального завдання
	фіксація часу виконання завдань; послідовність виконання завдань, прийоми встановлення контакту з респондентами; особливості інструктажу респондентів; контроль за правильністю виконання інструкції респондентами; форма повідомлення результатів дослідження респондентам тощо.
46.	Відбір респондентів, які будуть брати участь у дослідженні (не більше 10 осіб).
47.	Підготовка психодіагностичних методик до обстеження. Визначається необхідна кількість наборів стимульного матеріалу, бланків для відповідей та іншого обладнання.
48.	Проведення психодіагностичного обстеження. При проведенні обстеження фіксуються всі відхилення від запланованих параметрів, а також незаплановані чинники, які здатні вплинути на результати дослідження. Найважливішими параметрами при проведенні обстеження є характер контакту дослідника з респондентами, їх ставлення до нього.
49.	Обробка і інтерпретація даних обстеження. Обробка даних обстеження проводиться згідно правилам, встановленим розробниками методик. Інтерпретація даних здійснюється згідно теоретичним положенням і цілям, закладеним в основу методик їх розробниками.
50.	Формулювання психодіагностичного висновку і підготовка звітної документації проходження навчальної прикордонної практики.
51.	Підготовка звітної документації. Звітна документація повинна відображати об'єм і зміст виконуваних робіт. Звітна документація ведеться курсантом впродовж всієї практики та формується звіт для захисту у навчальному закладі щодо її проходження.

V. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична підготовка курсантів проводиться на базі відділень інспекторів прикордонної служби відділів прикордонної служби типу «Б».

Кількість залучених для проведення практичної підготовки визначається з розрахунку 3-5 курсантів на один підрозділ охорони державного кордону.

Типовий розподіл часу на відпрацювання завдань практичної підготовки

№ з/п	Перелік часткових завдань та питань практична підготовка	Термін
1.	Ознайомитись з відділенням інспекторів прикордонної служби, ділянкою відповідальності, з пунктом пропуску, його формуляром, технологією пропуску через державний кордон України.	1-2 доби
2.	Вивчити договірні документи між Україною та суміжною державою щодо проходження державного кордону на ділянці відповідальності <i>vinc</i> .	1-2 доби
3.	Вивчити керівні документи, які регламентують організацію оперативно-службової діяльності, особливості здійснення прикордонного контролю в даному підрозділі (на захисті бути готовим доповісти) .	1-3 доби
4.	Ознайомитись з технічними засобами охорони державного кордону, які використовуються відділенням інспекторів прикордонної служби (на захисті бути готовим доповісти) .	протягом практичної підготовки
5.	Вивчити розпорядок дня, та порядок підготовки прикордонників до несення служби в прикордонних нарядах (копії зразків документів представити на захист)	1-3 доби
6.	Ознайомитись з роботою начальника відділення інспекторів	протягом

№ з\п	Перелік часткових завдань та питань практична підготовка	Термін
	прикордонної служби та старшого зміни прикордонних нарядів щодо організації охорони кордону, пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів та вантажів, керівництва службою підрозділу (на захисті бути готовим доповісти про основи роботи).	практичної підготовки
7.	Ознайомитись з роботою начальника відділення дільничних інспекторів прикордонної служби з керівництва підпорядкованим особовим складом (на захисті бути готовим доповісти про зміст роботи).	протягом практичної підготовки
8.	Прийняти участь в несенні та організації служби прикордонних нарядів з охорони державного кордону. (на захисті бути готовим доповісти про результати служби та <u>представити виконані власноруч</u> зразки службових документів).	протягом практичної підготовки
9.	Прийняти участь в діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби (на захисті бути готовим доповісти про результати служби та представити <u>виконані власноруч</u> варіанти рапортів про отриману інформацію)	протягом практичної підготовки
10.	Прийняті участь в розробці службових документів дільничного інспектора прикордонної служби (на захисті бути готовим доповісти зміст та порядок розробки його службової документації, а також <u>представити виконані власноруч</u> варіанти графічних схем секторів відповідальності ДПС та схем оповіщення в секторі відповідальності, <u>не пов'язані з реальними оперативно-службовими завданнями</u> підрозділу)	протягом практичної підготовки
11.	Прийняти участь, в ролі керівника (помічника керівника на навчальному місці), у безпосередній підготовці прикордонників до несення служби в прикордонних нарядах (копії навчально-методичних матеріалів мати для захисту).	протягом практичної підготовки
12.	Підготувати та представити відеосюжети (демонстрацію дій) щодо проведення заходів теоретичної та практичної підготовки прикордонників до несення служби в прикордонних нарядах (доведення нових даних обстановки, перевірка теоретичної та практичної підготовки особового складу, доведення заходів безпеки під час несення служби, проведення тренувань, розв'язання тактичних задач, проведення рольових ігор, здійснення заходів роботи з особовим складом, проведення інструктажу, тощо – на вибір курсанта).	протягом практичної підготовки
13.	Підготувати та представити відеосюжети (демонстрацію дій) щодо постановки наказів прикордонним нарядам на охорону державного кордону (на вибір курсанта).	протягом практичної підготовки
14.	Прийняти участь в здійсненні перевірки державного кордону	2-3 разів

№ з\п	Перелік часткових завдань та питань практична підготовка	Термін
	(в готовності доповісти як здійснюється перевірка ДК, обліковуються результати його проведення та представити зразки звітних документів).	
15.	Прийняти участь в здійсненні моніторингу повітряного простору (в готовності доповісти порядок передачі інформації про повітряну обстановку)	протягом практичної підготовки
16.	Прийняти участь у контролі за несенням служби прикордонними нарядами на ділянці <i>вінс</i> та в пункті пропуску (в готовності доповісти як здійснюється контроль за несенням служби та види перевірки п/н).	протягом практичної підготовки
17.	Прийняти участь у перевірці стану режиму пункту пропуску (для захисту мати копію оформлення комісійного обстеження режиму в пункті пропуску; перевірки вахтової служби на судні; документи, які складаються на порушників режиму в пункті пропуску).	1 раз
18.	Прийняти участь в розробці оперативно-службових документів з організації служби прикордонних нарядів (на захисті бути готовим доповісти зміст та порядок розробки письмового наказу прикордонному наряду, схеми візуального (технічного) спостереження, карти (схеми) ділянки, а також представити <u>виконані власноруч</u> їх варіанти, <u>не пов'язані з реальними оперативно-службовими завданнями підрозділу</u>)	протягом практичної підготовки
19.	Прийняти участь в розробці схеми ділянки відповідальності підрозділу охорони державного кордону (на захисті бути готовим доповісти зміст та порядок розробки, а також представити <u>виконаний власноруч</u> її варіант, <u>не пов'язаний з реальними оперативно-службовими завданнями підрозділу</u>)	протягом практичної підготовки
20.	Прийняти участь в складанні документів на порушників законодавства (для захисту мати зразки технічного дослідження документа та процесуальних документів, які складаються на порушників законодавства, а також опис випадків затримання порушників, контрабанди за поточний рік).	1-2 рази
21.	Здійснити відбір психодіагностичних методик відповідно до мети дослідження за критеріями валідності, надійності та інших психометричних показників (на захисті бути готовим доповісти про зміст роботи)	протягом практичної підготовки
22.	Здійснити планування процедури психодіагностичного обстеження з врахуванням чинників, що впливають на об'єктивність і достовірність отримуваних результатів (форма обстеження (групове або індивідуальне), величина групи, умови обстеження (приміщення, освітленість, розсадження групи і так далі); підготовка бланків відповідей	протягом практичної підготовки

№ з\п	Перелік часткових завдань та питань практична підготовка	Термін
	і ін. матеріалів; фіксація часу виконання завдань; послідовність виконання завдань, прийоми встановлення контакту з респондентами; особливості інструктажу респондентів; контроль за правильністю виконання інструкції респондентами; форма повідомлення результатів дослідження респондентам тощо) (на захисті бути готовим доповісти про зміст роботи та представити опис плану)	
23.	Провести комплексне обстеження когнітивної сфери особистості: діагностика відчуття та сприймання; діагностика мислення; діагностика мовлення; діагностика пам'яті; діагностика уваги; діагностика уяви (на захисті бути готовим доповісти про зміст роботи та представити заповнені бланки методик) .	протягом практичної підготовки
24.	Здійснити обробку, аналіз та інтерпретацію даних обстеження відповідно до ключів та правил, встановлених розробниками методик (на захисті бути готовим доповісти про результати проведеного обстеження та представити протоколи) .	протягом практичної підготовки
25.	Надати психодіагностичний висновок і підготувати звітну документацію проходження навчальної прикордонної практики (на захисті бути готовим доповісти про результати проведеного обстеження та представити протоколи, щоденник і звіт) .	1-3 доби

Начальник факультету спільно з начальниками кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін і кафедри прикордонної служби організують заходи щодо практичної підготовки, визначають розподіл за місцями практичної підготовки.

Начальники кафедр проводять інструктаж з керівником практичної підготовки від НАДПСУ (призначену особу з числа науково-педагогічного складу кафедри) щодо порядку організації практичної підготовки.

Керівник практичної підготовки від НАДПСУ (призначена особа з числа науково-педагогічного складу кафедри) інструктує курсантів щодо порядку проходження практичної підготовки та відпрацювання звітної документації, видає індивідуальні завдання.

Начальник навчального курсу інструктує курсантів щодо правил поведінки і заходів безпеки та організує відправлення курсантів на практичну підготовку у підрозділи ДПСУ.

Під час підготовки до практичної підготовки курсанти вивчають зміст програми практичної підготовки та індивідуального завдання, організаційні вказівки щодо їх виконання.

До виїзду на практичну підготовку курсант зобов'язаний:
вивчити програму практичної підготовки;
отримати індивідуальне завдання на практичну підготовку;

ознайомитись з обов'язками посадових осіб відділення інспекторів прикордонної служби;

повторити нормативно-правові акти, накази, методичні рекомендації та інші керівні документи, що визначають порядок організації оперативно-службової діяльності підрозділу охорони кордону;

отримати інструктаж щодо підготовки до виїзду, порядку виїзду, правил поведінки та дотримання заходів безпеки на практичній підготовці від керівництва навчального курсу;

отримати інструктаж від керівника практичної підготовки від НАДПСУ (призначеної особи з числа науково-педагогічного складу кафедри) щодо підготовки звітних документів, порядку відпрацювання індивідуального завдання на посадах та захисту результатів практичної підготовки;

скласти проект індивідуального плану проходження практичної підготовки, який в подальшому затверджується керівником ООДК та погоджуються керівниками практичної підготовки від підрозділу та Національної академії.

Особливості проведення практичної підготовки

Керівництво ООДК отримує відповідні розпорядження з Адміністрації Державної прикордонної служби України щодо терміну, порядку практичної підготовки, розміщення та забезпечення курсантів, керівників від Національної академії.

З прибуттям до місць практичної підготовки курсантам уточнюються:

час та порядок підтримання зв'язку;

порядок розміщення та харчування;

послідовність відпрацювання індивідуальних планів;

питання, які не вирішені в органі охорони державного кордону та потребують безпосереднього впливу з боку посадових осіб Національної академії.

Особлива увага приділяється порядку вирішення питань інформаційного забезпечення курсантів, а також надання достатньої практичної діяльності у виконанні обов'язків відповідно до посади.

З прибуттям до органу охорони державного кордону курсант відрекомендовується його керівництву, узгоджує порядок проходження практичної підготовки у визначеному підрозділі, уточнює час і порядок доповіді про хід практичної підготовки.

Інформування керівництва Національної академії про стан і хід виконання програми практичної підготовки здійснюється через начальника факультету (керівника практичної підготовки від Національної академії):

в день прибуття – про розміщення у місцях проведення практичної підготовки;

один раз на тиждень – про хід практичної підготовки;

не пізніше, ніж за три доби до терміну завершення практичної підготовки – про готовність до виїзду курсанта до академії;

в день виїзду – про вид транспорту, час виїзду та прибуття, а також про повноту розрахунків з органом охорони державного кордону за місцем проведення практичної підготовки.

негайно – у разі виникнення подій з курсантами, випадків порушень ними військової дисципліни, невиконання планів, а також в інших невідкладних ситуаціях.

Під час проходження практичної підготовки курсанти підпорядковуються начальнику ООДК, у розпорядження якого вони направлені.

Керівництво повсякденною діяльністю курсанта під час проходження практичної підготовки здійснює керівник від ООДК, призначений наказом начальника ООДК.

Під час практичної підготовки курсанти в повному обсязі виконують службові обов'язки за посадою, на якій організована практична підготовка, крім обмежень, які встановлюються законодавством.

Для виконання психодіагностичного блоку практичної підготовки курсанту необхідно провести індивідуальне обстеження десятих людей різних вікових категорій. Результати обстеження оформлюються в спеціальних протоколах, загальній характеристиці досліджуваного. Діагностика включає вивчення когнітивної сфери людини, її характерологічних особливостей.

Курсанти під час практичної підготовки ведуть щоденник проходження практичної підготовки (додаток 3).

Останній день практичної підготовки присвячується підведенню підсумків, виставленню курсанту оцінки за результатами його діяльності, написання відгуку керівником практичної підготовки від ООДК.

Після підведення підсумків організовується оформлення документів курсанта для від'їзду його до академії.

VI. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ

Після завершення практичної підготовки курсант:

складає звіт про результати проходження практичної підготовки курсанта Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького (додаток 4), який погоджується керівниками практичної підготовки від підрозділу охорони державного кордону та Національної академії (у разі призначення);

отримує в органі охорони державного кордону відгук за результатами практичної підготовки.

Звітність за результатами проходження практичної підготовки курсантів

За результатами проходження практичної підготовки курсанти після повернення до Національної академії подають начальнику профільної кафедри:

індивідуальний план проходження практичної підготовки;

звіт про результати проходження практичної підготовки;

відгук за результатами практичної підготовки;

заповнений щоденник проходження практичної підготовки.

Засідання комісії з проведення захисту результатів практичної підготовки курсантів проводяться через 10 діб після повернення курсантів із практичної підготовки у строк, визначений наказом ректора Національної академії про організацію практичної підготовки.

Комісія оцінює практичну підготовку на підставі вивчення звітних документів курсанта, складеного підрозділом охорони державного кордону відгуку, звіту керівника від Національної академії (в разі його призначення), усної доповіді

курсанта та його відповідей на додаткові запитання в межах службових обов'язків, що ним виконувалися під час проходження практичної підготовки.

Під час оцінювання враховуються:

повнота та якість виконання індивідуального плану практичної підготовки;

результати виконання службових обов'язків за посадою практичної підготовки;

якість проведення занять, інших заходів під час практичної підготовки;

виконання заходів під час участі в плануванні, організації, забезпеченні оперативно-службової та повсякденної діяльності підрозділу охорони державного кордону у різних умовах обстановки;

рівень набуття навичок самостійного виконання завдань у процесі практичної діяльності на посаді;

уміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності на посаді;

зміст та якість оформлення звітних документів;

дотримання курсантом дисципліни під час проходження практичної підготовки та його робота із зміцнення дисципліни в органі охорони державного кордону.

Курсантам, які не виконали програму практичної підготовки, отримали негативний висновок про якість її проходження надається можливість повторного її проходження в структурних підрозділах Національної академії в години самостійної підготовки. Тривалість такої практичної підготовки має забезпечити виконання навчального плану.

Курсантам, які не захистили результати практичної підготовки в установленій строк з поважних причин (хвороба, сімейні обставини, службові відрядження), рішенням начальника факультету встановлюється індивідуальний строк проведення захисту.

Курсантам, які отримали незадовільну оцінку під час захисту практичної підготовки надається можливість перескладання. У разі повторного отримання незадовільної оцінки під час захисту практичної підготовки курсанти відраховуються з Національної академії в установленому законодавством порядку.

Звітність за результатами практичної підготовки керівника практичної підготовки від Національної академії (в разі його призначення)

Керівник практичної підготовки від Національної академії (у разі призначення) подає начальнику факультету звіт про проведення практичної підготовки курсантів Національної академії (додаток 5) із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення умов її організації. У випадку, коли керівник практичної підготовки від Національної академії не призначався, звіт про проведення практичної підготовки курсантів опрацьовується начальником курсу на основі звітів курсантів про результати практичної підготовки та їх доповідей в ході практичної підготовки.

Звіт про проведення практичної підготовки курсантів виконується в 2 примірниках, які розглядаються на нараді факультету. Перший примірник зберігається в загальному діловодстві, другий – направляється начальнику відділу професійної підготовки Національної академії.

Загальні підсумки практичної підготовки і заходи щодо її подальшого вдосконалення розглядаються вченою радою Національної академії.

Звітність за результатами практичної підготовки Національної академії

За результатами практичної підготовки Національна академія подає до управління професійної підготовки Департаменту персоналу аналітичну довідку, в якій зазначаються:

участь керівного складу органів охорони державного кордону в організації і проведенні практичної підготовки;

позитивні аспекти та виявлені недоліки в плануванні, організації та керівництві проходження практичної підготовки курсантами Національної академії, можливі шляхи їх усунення;

узагальнені підсумки практичної підготовки.

За підсумками практичної підготовки видається наказ ректора Національної академії, в якому визначається перелік заходів, спрямованих на вдосконалення організації і проходження практичної підготовки та освітнього процесу в Національній академії.

VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ЛІТЕРАТУРА)

1. Нормативно-правові акти

1.1. Закон України «Про державний кордон України».

1.2. Закон України «Про Державну прикордонну службу України».

1.3. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону».

1.4. Закон України «Про Національну поліцію».

1.5. Постанова Кабінету міністрів України № 1147 від 27 липня 1998 року «Про прикордонний режим» (зі змінами).

1.6. Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015 року № 1261.

1.6. Положення про відділ прикордонної служби, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.04.2016 року №311.

1.7. Інструкція про порядок взаємодії дільничних інспекторів прикордонної служби Державної прикордонної служби України та дільничних офіцерів поліції Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 року № 689.

1.8. Інструкція з організації діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби державної прикордонної служби України затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.05.2018 року № 396.

1.9. Інструкція про роботу з громадськими формуваннями з охорони державного кордону затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України № 948 від 15 вересня 2014 року.

1.10. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 №686 «Про затвердження Порядку в'їзду і перебування в місцевості, яка знаходиться між державним кордоном і лінією прикордонних інженерних споруджень, громадян України та інших осіб».

1.11. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України №31 від 27 квітня 2018 року «Про організацію і здійснення перевірок державного кордону, інженерних споруд та загороджень, берегової смуги та узбережжя прикордонних водних об'єктів у 2018-2020 роках».

1.12. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 61 від 19 липня 2019 року «Про затвердження порядку оформлення графічних оперативно-службових (бойових) документів в Державній прикордонній службі України».

1.13. Розпорядження Адміністрації Державної прикордонної служби України № 374 від 29 серпня 2009 року Про схвалення методичного посібника «Відомчі стандарти культури прикордонної служби».

1.14. Наказ Голови Держкомкордон України від 17.12.1997 р. № 460 «Про затвердження Інструкції по спостереженню, оповіщенням та донесення у ПВУ на морській (річковій) ділянці державного кордону і у виключній (морській) економічній зоні».

1.15. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 70 від 4.02.2009 року «Про організацію діяльності центрів управління службою в Державній прикордонній службі України».

1.16. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України, затверджена наказом АДПСУ від 21.10.2003 року №200.

1.17. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України Частина I, затверджена наказом АДПС України від 29.12.2009 року №1040 (зі змінами).

1.18. Організаційно-методичні рекомендації щодо організації оперативно-службової діяльності відділень інспекторів прикордонної служби, затверджені першим заступником Голови ДПС України. – 2018 рік.

2. Базова література

2.1. Служба прикордонних нарядів : навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 446 с.

2.2. Основні положення підготовки інспектора прикордонної служби до дій в різних умовах обстановки: навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. - 457 с.

2.3. Основні графічні оперативно-службові документи, які розробляються в підрозділі охорони державного кордону : альбом схем / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. - 95 с.

2.4. Управління прикордонним підрозділом: навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. - 421 с.

3. Рекомендована література психологічного блоку

Базова

1. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методи і техніки : метод. посіб. / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, І. М. Біла, Г. П. Лазос, О. О. Шльонська; ред. : З. Г. Кісарчук; НАПН України, Ін-т психології ім. Г.С. Костюка. Київ : Рогальська І.О., 2016. 232 с.

2. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2017. 188 с.

3. Основи психологічного консультування : навчально-методичний посібник / В.Г. Панок, І.М. Зварич, Я.В. Чаплак, О.М. Чернописький. Вид. 2-ге, стереотип. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 272 с.

4. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2007. 400 с.

5. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

Додаткова

6. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 384 с.

7. Кулеша-Любінець М.М. Клінічна психологія: методичні рекомендації для студ. спец. 053 «Психологія». Івано-Франківськ, видавець Кушнір Г.М., 2016. 72 с.

8. Кутішенко В. П. Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія : практикум : навч. посіб. Київ : Каравела, 2009. 448 с.

9. Максимова Н. Ю. Психологія девіантної поведінки : навч. посібник. Київ : Либідь, 2011. С. 520.

10. Осадько О. Технології психологічного консультування. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.

11. Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник ; Уклад. М.В. Лемак, В. Петрище. Ужгород, 2012. 616 с.

12. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навч. пос. Київ : Ваклер, 2007. 186 с.

13. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2006. 382 с.

14. Психологічна служба : Підручник / В.Г. Панок (наук. ред.), А.Г. Обухівська, В.Д. Острова та ін. Київ : Ніка-Центр, 2016. 362 с.

15. Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник ; Уклад. М.В. Лемак, В. Петрище. Ужгород, 2012. 616 с.

16. Титаренко Т.М. Життєві кризи: технології консультування. Перша частина. К.: Главник, 2007. 144 с.

17. Титаренко Т.М. Життєві кризи: технології консультування. Друга частина. К.: Главник, 2007. 176 с.

Інформаційні ресурси

18. Бочелюк В.Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології. К. : Центр учбової літератури, 2008. 360 с. URL : <http://www.twirpx.com/file/1446857/>.

19. Захарова Г. И. Теория и методика психологического тренинга : учебное пособие. Челябинск : Издательство ЮУрГУ, 2008. Електронний ресурс. Режим доступу : [<http://window.edu.ru/library/pd2txt/019/73019/51240>].

20. Мокін, Б. І., Мокін О. Б. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с. URL : <http://www.mokin.com.ua/files/articles/62/61/mond.pdf>.

Начальник кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
полковник

Валентина МІРОШНІЧЕНКО

Начальник кафедри прикордонної служби
полковник

Володимир ЛЕМЕШКО

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Програми практичної підготовки для курсантів II
курсу навчання Національної академії Державної
прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____

(найменування ООДК)

(військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН проходження практичної підготовки

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(факультет, спеціальність)

для проходження практичної підготовки в

(найменування підрозділу ОДК)

у період з _____ по _____ 20__ року

№ з/п	Найменування заходу	Дата	Відмітка про виконання	Примітка

Курсант _____

(найменування навчальної групи)

(військове звання)

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ПОГОДЖЕНО:

Керівник практичної підготовки від ООДК

Керівник практичної підготовки від
Національної академії

(посада)

(посада)

(військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

_____ 20__ року

Додаток 2
до Програми практичної підготовки для курсантів II
курсу Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького

ПОГОДЖЕНО:

Начальник _____

_____ (найменування ООДК)

_____ (військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Заступник ректора (проректор) НАДПСУ з
навчальної та наукової роботи

_____ (військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ОСОБИСТИЙ ПЛАН

роботи керівника практичної підготовки від Національної академії Державної
прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Таблиця 1

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання

Розподіл курсантів за місцями проходження практичної підготовки

Таблиця 2

№ з/п	Місце практичної підготовки	Військове звання, прізвище та ініціали курсантів	Посада на місці практичної підготовки	Примітка

Послідовність і терміни керівництва проходженням практичної підготовки
курсантами

Таблиця 3

№ з/п	Місце роботи	Термін роботи (числа місяця)					
		1	2	3	...	30	31

Керівник практичної підготовки від
Академії _____

(посада)

_____ (військове звання) (підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

Додаток 3
до Програми практичної підготовки для курсантів II
курсу Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЩОДЕННИК
проходження практичної підготовки

_____,
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

курсанта __ факультету, _____ курсу, _____ навчальної групи.

Керівник практичної підготовки _____
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Місце практичної підготовки _____
(найменування підрозділу ОДК)

Практична підготовка на посаді _____
(посада)

Строк практичної підготовки з _____ по _____ 20__ року

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Вивчити _____

Практично виконати _____

Взяти участь _____

Ознайомитися _____

II. ОБОВ'ЯЗКИ

III. ЗАУВАЖЕННЯ

IV. КАРТКА ОБЛІКУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

(записи ведуться щодня впродовж усього періоду практичної підготовки)

Дата	Час	Перелік занять, завдань, заходів

Курсант _____
(найменування факультету)

(військове звання)

(підпис)

(імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

Додаток 4
до Програми практичної підготовки для курсантів II
курсу Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник

(найменування ООДК)

(військове звання) (підпис) (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ЗВІТ

про результати проходження практичної підготовки курсанта Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Посада _____

Факультет _____

Мета практичної підготовки _____

Підрозділ ОДК, в якому здійснювалася практична підготовка _____

Строк практичної підготовки з _____ по _____ 20__ року

Наказ по ООДК від _____ 20__ року № _____

Результати практичної підготовки (заповнюється курсантом)

(стисло вказуються повнота відпрацювання програми практичної підготовки і індивідуального плану проходження практичної підготовки, отримані при цьому результати, позитивні сторони практичної підготовки, суть труднощів і проблем, які виникали під час практичної підготовки, пропозиції щодо подальшого вдосконалення організації і порядку проведення практичної підготовки)

Пропозиції щодо впровадження результатів практичної підготовки (заповнюється керівником практичної підготовки від ООДК) _____

Курсант _____

(найменування навчальної групи)

(військове звання) (підпис) (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

Зі звітом ознайомлений

Начальник підрозділу _____

(військове звання) (підпис) (імя, ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Керівник практичної підготовки від ООДК

Керівник практичної підготовки від
Національної академії

(посада)

(посада)

(військове звання) (підпис) (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

(військове звання) (підпис) (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

Додаток 5
до Програми практичної підготовки для курсантів II
курсу Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник ректора (проректор) НАДПСУ з
навчальної та наукової роботи**

_____ (військове звання) _____ (підпис) _____ (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

ЗВІТ

про проведення практичної підготовки курсантів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

з _____ по _____ 20__ року

У звіті відображаються такі питання:

ООДК, у якому курсанти проходили практичну підготовку, кількість курсантів, яка проходила практичну підготовку на посадах;

виконання програми практичної підготовки кожним курсантом окремо. У разі невиконання програми вказати причини, а також ужиті заходи, надати пропозиції щодо вдосконалення програми практичної підготовки;

позитивні сторони й недоліки в організації практичної підготовки. Зазначити відповідність теоретичної і практичної підготовки кожного курсанта посаді, на якій він проходив практичну підготовку, викласти загальні висновки з рекомендаціями для начальників кафедр і факультетів;

участь начальників ООДК в організації, керівництві і проведенні практичної підготовки. Указати, що зроблено конкретно, якість проведених заходів;

участь курсантів в охороні державного кордону, підготовці та роботі з персоналом. Указати позитивні і негативні сторони, надати рекомендації начальникам кафедр;

стан дисципліни курсантів у період практичної підготовки.

У підсумках звіту відображаються такі питання:

загальні підсумки практичної підготовки курсантів за відгуками. Пропозиції офіцерів ООДК щодо організації та проведення практичної підготовки. Рекомендації начальникам кафедр, факультетів;

конкретні пропозиції щодо подальшого поліпшення організації проведення практичної підготовки. Загальні висновки щодо проведення практичної підготовки.

Керівник практичної підготовки від Національної академії

_____ (посада)

_____ (військове звання) _____ (підпис) _____ (імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ року

